אויף פרעמדע וועגן

א שפאנענדער ראמאן פון די ליידן און קאמף פון דעם אידישן וואנדערער

פון דר. ל. כ—ן

(פארטזעצונג)

דאן האט זיך פראפעסאר פאמפע ווי־דער אוועקגעזעצט לעבן דער פיאנא און ער האט גענומען שפילן און זינגען לכבוד ניקאלאי אלעקסעיעוויטשן די רוסישע מארסעליעזא און אנדערע רוסישע רעוואָ־לוציאנערע לידער און די רויטע ליזא האט אויך אונטערגעהאלפן.

דאקטאר האכשטיינ'ען האט דאס אלעם דערעסן און ער איז צוגעלאפן צום פראָ־פעסאר, מאכנדיק נערוועז מיט זיינע לאנגע הענט, און שרייענדיק אויף ענג־ליש:

— גענוג, פראפעסאר שפילן רוסישע לידער — שפילט אונז "אמעריקאנער" לידער, אויב איר קאנט!

דאן הא טער איינעם פון זיי דערציילט פע א כאפ געטאן באלייריקט, און ער האט גענומען שפילן אמעריקאנער ליי־דער.

— א, אט דאס איז די ריכטיקע!

— האט דאקטאר האכשטיין אויסגע־שריען מיט התפעלות און ער האט גלייך גענומען זינגען מיט התלהבות, מיט גע־פיל די ווערטער פון די לידער וועלכע פראפעסאר פאמפ האט געשפילט אויף דער פיאנא.

איוואנאוו האט דערוויל אפגערופן אי־דעלסאנ'ען אן א זייט און צו אים שטיל געזאגט:

— גאלובטשיק, אי דהאב קיין סענט ניט ביי דער נשמה... קאנט איר עפעס קריגן פאר מיר לייען?...

אידעלסאן האט אים אנגעקוקט פאר־צווייפלט.

ער האט א דריק געטאן מיט די אקס־לען און ער האט א מאך געטאן מיט ביידע הענט.

— וואו לייט מען ניקאלאי אלעקסעי־עוויטש?

— לייט ערגעץ, גאלובטשיק, איך מוז האבן!...

— גלויבט מיר, ניקאלאי אלעקסעי־וויטש, אז דער עולם איז שוין מיד גע־ווארן צו געבן — האט זיך אידעלסאן אפ־גערופן מיט פארצווייפלונג אין קול — קיין קאפיטאליסטן זיינען אונזערע גע־נאסן ניט, און דא קומען אלץ מער און מער גרינע גענאסן פון רוסלאנד און מען מוז דאך יעדן געבן... היינט וואו נעמט מען?... אט איז דא אויך א גרינער גענאסע — האט ער אנגעוויזן מיט א האנט אויף דעם רוס, וואס איז איצט געשטאנען מיט ראסקינ'ען און לי־זא'ן: — ער איז אנטלאפן פון דער תליה. איך זוך פאר אים עפעס געלט, ביז ער וועט קריגן ארבעט... ער וויל ארבעטן, וואס עס וועט זיך אים מאַ־כען!...

— נו, ער וועט ארבעטן — האט אי־וואנאוו זיך אפגערופן — אבער איך?... איר ווייסט דאך, גאלובטשיק, וואס קאן איך טאן?... אך, מיין גאט! — האט ער א זיפץ געטאן.

אידעלסאן האט אים אנגעקוקט מיט טיפן צער און ער האט אויך א זיפץ גע־טאן.

— שלעכט, וואס זשע טוט מען, ני־קאלאי אלעקסעיעוויטש? — האט ער כמעט ארויסגעקרעכצט.

— אט לייט, גאלובטשיק, ביי וועמען עס איז דא... זיי האבן אלע געלט. דאקטוירים, גאלובטשיק, א צענער'ל איז ביי זיי א שפיי!... מער וועל איך אייך ניט באמוראיקן... איך דערוואַרט די טעג געלט פון מיינעם א ברודער, א גע־נעראל!

די לעצטע ווערטער האט ער ארויסגע־שעפטשעט שטיל און מיט א געהיימער מינע, אום צוצוגעבן זיי מער וויכטי־קייט, האט ער א דריי געטאן זיינע לאנ־גע און שווארצע וואנצעס.

אידעלסאן האט זיך פארטראכט. דאן האט ער ווידער א דריק געטאן מיט די אקסלען און ער האט א מאך געטאן מיט ביידע הענט.

— איך זע ניט, ביי וועמען איך קאן קריגן. די וואך האב איך שוין ביי זיי אלע־מען גענומען צו פאר מאל... איך וועל צופרידן זיין, ווען איך וועל קריגן עט־לאכע דאלאר פאר יענעם...

איוואנאוו האט אויף אים דאן אזוי א קוק געטאן מיט זיינע גרויסע און שווארצע אויגן אז אידעלסאן איז צע־מישט געווארן.

ער איז ברוגז! — האט אידעלסאן א טראכט געטאן — נו, וואס קאן איך העלפן?... ווען איך אליין זאל האבן די עטלאכע דאלאר!...

אין דער דאזיקער צייט האט מאשא פאנאנדערגערוקט די טירן, וואס האבן געפירט צום עס צימער, און זי האט זיך געווענדעט צו די געסט:

— מיינע הערן, ביטע!

און דערביי האט זי געוויזן מיט א האנט אויפ'ן עס־צימער.

דער עולם האט זיך אלאז געטאן אהין מיט א געפילדער.

דער עס־צימער איז געווען באלויכטן מיט עטלאכע גאז־ברענערס. אויף א לאנ־גען טיש מיט א ווייסער סערוועטע זיי־נען אויסגעשטעלט געווען פלעשער ביר, שנאפס און טעלער מיט פארשיידענע גע־בעקס און פרוכטן. פון ביידע זייטן טיש זיינען געווען אויסגעשטעלט צו ראנד שטולן. די געסט האבן זיך גענומען אויס־זעצן, און דא האט מען ווידער אפגעגעבן כבוד ניקאלאי אלעקסעיעוויטשן. עט־לאכע מענשן מיט איין מאל האבן אים אנגעוויזן אויפ'ן אויבן אן מיט די ווער־טער: — ניקאלאי אלעקסעיעוויטש, דארטן איז פאר אייך א פלאץ! — און ספון האט אים א כאפ געטאן אונטער'ן ארעם און אים טאקע אוועקגעזעצט אויפן אויבן אן און ער האט זיך אליין גע־זעצט לעבן אים. אויף דער צווייטער זייט פון איוואנאוו'ן האט מען אוועקגעזעצט דעם צווייטן רוס. די איבעריקע געסט האבן זיך צעזעצט, ווי עס האט זיך גע־מאכט. דאקטאר רייכמאנ'ען איז אויסגע־קומען צו זיצן לעבן בלאק'ן און פאמפע'ן, ליזא איז געזעסן קעגן ראסקינ'ען און אידעלסאנ'ען, דאקטאר האכשטיין, מא־שא, דאקטאר עפשטיין און ר' זלמן הא־בען זיך געזעצט ביי דעם אנדערן עק טיש.

מר. ספור האט צוגערוקט צו איוואַ־נאוו'ן א פלאש שנאפס. א צווייטער האט אנגעגאסן, און ער, איוואנאוו, הגם ער איז איצט שטארק בייז געווען, ווייל ער האט היינט קיין געלט ניט געקראגן פון אידעלסאנ'ען, האט דאך זיין בייזקייט ניט ארויסגעוויזן...

דער עולם איז געווארן לעבעדיקער און פרייליכער. מען האט געלאכט און גע־וויצלט זיך: מען האט געעפנט די פלע־שער ביר און מען האט אנגעפילט די גלעזער און געטרונקען...

מער פון אלעמען האבן אין זיך גע־גאסן איוואנאוו און בלאק, דער ערשטער וואס מער ער האט געטרונקען, אלץ רוי־טער איז זיין פנים געווארן, אלץ שטריי־גער האבן זיינע אויסגעקאטשעטע אויגן געקוקט ארום זיך פון אונטער די כמורע און דיקע ברעמען. און דער לעצטער וואס מער ער האט געטרונקען אלץ ערנסטער איז ער געווארן.

— טרינקט ניט אזויפיל, בלאק — האט דאקטאר רייכמאן זיך צו אים גע־ווענדעט.

בלאק האט אים ניט געענטפערט. ער האט נאר א קוק געטאן אויף אים מיט א מין קראנקהאפטן שמייכל און ווידער אויסגעטרונקען.

— וואס איז עס מיט אים? — האט רייכמאן א טראכט געטאן פארוואונ־דערט.

איינער האט פארגעשלאגן, מען זאל האלטן רעדעס.

— ניקאלאי אלעקסעיעוויטש! ניקא־לאי אלעקסעיעוויטש! — האט מען גע־נומען שרייען פון אלע זייטן, און העכער פון אלע האט געשריען ספון, פאמפע און די רויטע ליזא.

ניקאלאי אלעקסעיעוויטש האט א שאַ־קעל געטאן מיט'ן קאפ און ער ארויס־געבורטשעט:

— מ — מ — מ!...

— ניקאלאי אלעקסעיעוויטש! — האט אידעלסאן אויסגעשריען שיכור'לאך אויף זיין געבראכענעם רוסיש, קוקנדיק אויף יענעם מיט זיינע גוטע און לאכנ־דיקע אויגן: — איר מוזט אונז באערן מיט אייער א רעדע... מיר האבן נאך ניט געהערט אייער א גוטן ספיטש..

— ניקאלאי אלעקסעיעוויטש, — באַ־טיושקא, נו, טוט אונז א טובה!....

איוואנאוו האט אים אנגעקוקט מיט שיכור'ע און פינסטערע אויגן, און ער האט א מאך געטאן צו אים מיט א האנט.

— זיצט דארט, זיצט, און עס איז ניט אייער זאך, און איך וויל ניט ריידן. דו פארשטייסט? — "האט ער געענט־פערט מיט כעס.

אלע זיינען געווארן שטיל און געקוקט אויף איוואנאוו'ן. אידעלסאן האט צע־מישט געשמייכלט און געטראכט:

— ער איז בייז, ווייל איך קאן פאר אים מער קיין געלט ניט קריגן... נו, וואס בין איך שולדיק? — האט ער זיך פארענטפערט פאר יענעם ביי זיך אין הארצן.

דר. רייכמאן איז געווארן נערוועז פון איוואנאוו'ס טאן און ער האט א געשריי געטאן אויף אידיש:

— מיינע הערן, איך וויל פאר אייך האלטן א ספיטש!...

— דאקטאר רייכמאן! דאקטאר רייכ־מאן! — האט מען גענומען שרייען פון אלע זייטן.

דאקטאר רייכמאן האט זיך אויפגע־הויבן פון ארט.

— רוסיש! רוסיש! — האט מען ווידער גענומען שרייען פון אלע זייטן.

— ענגליש! — האט געקלאפט אין טיש דאקטאר האכשטיין.

— אידיש! — האט געשריען דאק־טאר רייכמאן.

— רוסיש! רוסיש! — איז דער גע־שריי נאך געווארן נאך שטארקער.

— ענגליש! — האט געשריען און ענערגיש געקלאפט מיט א לעפל איבער א גלאז דאקטאר האכשטיין.

— מיינע הערן! — האט דאקטאר רייכמאן אויפגעהויבן די האנט — רו־איק!...

און ווען עס איז ווידער שטיל געווארן, האט ער גערעדט ווייטער:

— מיר זיינען אידן און אמעריקאנער בירגער, דערפאר וועל איך ריידן אי־דיש אדער ענגליש.

— רוסיש! רוסיש! — האט מען גע־נומען שרייען און קלאפן פון אלע זיי־טען.

— צוליב ניקאלאי אלעקסעיעוויטש'ן! — האט געשריען פאמפע.

— מיר דארפן דא ניט האבן קיין ציוניסטישע "ספיטשעס"! — האט גע־ליארעמט ליזא.

רייכמאן האט א מאך געטאן מיט א האנט און ער האט זיך צוריק אוועקגע־זעצט אויף זיין פלאץ.

— נו, זאל זיין אן מיין ספיטש! — האט ער זיך צעלאכט.

איוואנאוו האט זיך צוגעבוגן צו דעם צווייטן רוס וועלכער איז געזעסן לעבן אים און ער האט א צי געטאן יענעמס פאר'ן ארבל. יענער האט זיך א קער געטאן צו אים.

— א האס און געפילדער, ווי אויף א זשידאווסקער חתונה — האט ער ארויס געבורטשעט שיכור'ערהייד — האבן זיך צעשריען ווי די חזירים, די זשידעס!... פראצענטניקעס איינער ניט בעסער פון דעם צווייטן... געלט ביי זיי קריגן, סיידן אויף פראצענט!...

יענער האט אויף אים אויסגעגלאצט פאר גרויסע אויגן און אינסטינקטיוו האט ער זיך אפגערוקט פון אים.

— מיין הער — האט ער ארויסגע־מורמלט — גאספאדין איוואנאוו, איך גלויב ניט, אז איר זייט א רעוואלוציא־נער, ווען איר וואגט נאר צו דיינקען אזוי!...

איוואנאוו האט אים אנגעקוקט בייז.

— דוראק! — האט ער א בורטשע געטאן און ער האט אפגעקערט פון אים דעם קאפ.

דאס האט געדויערט עטלאכע סעקונ־דען. דערווייל האט זיך ווידער אויפגע־הויבן א טומל פון אלע זייטן. ווידער האט מען גענומען שרייען: ספיטש! ספיטש!

— בלאק!

— דאקטאר עפשטיין!

מאדאם עפשטיין!

— מאדאם עפשטיין! מאדאם עפ־שטיין! — האבן אלע אונטערבראכן און גענומען אפלאדירן.

מאשא האט זיך אויפגעהויבן פון ארט מיט צעפלאמטע באקן און מיט שטראלנדיקע אויגן, זי האט גענומען א גלאז ביר אין האנט און זי האט געזאגט מיט א גליקלעכן שמייכל:

— איר מיינט, אז איר וועט מיך אי־בערשרעקן, און איך וועל קיין ספיטש ניט קאנען האלטן? — מיינע הערן, איך וועל פאר אייך האלטן זייער א לאנגן ספיטש... איך מיין... ניט אזא לאנ־גען, ווי א וויכטיקן! טא הערט זשע אויס, און מיט קאפ: איך דאנק אייך אלעמען פאר אייער פריינטשאפט צו מיין מאן און צו מיר, און איך לאד אייך שוין איין אויף איבער א יאר... און... איך דאנק אייך אין פאראויס!

און אפזאגנדיק עס, האט זי זיך אני־דערגעזעצט אויף איר פלאץ.

א געלעכטער האט ארויסגעבראכן, א גע־פילדער, אפלאדיסמענטן און געשרייען: בראוואָ! בראוואָ!

איר פאטער, ר' זלמן, האט אנגעקוקט־לען, געקוקט אויף איר מיט שטאלץ און געטראכט: — אוי, אין זי א חכמה, אז לעבן זאל זי ביי מיר!

דאן האט פאמפע געהאלטן א ספיטש, אין וועלכער ער האט געלויבט דאקטאר עפשטיינ'ען און מאשא'ן, און ער האט געענדיקט מיט א רעקלאמע וועגן זיינעם א נייער ווערק, וואס וועט זיכער איבער־ראשן די מוזיקאלישע וועלט... נאך אים האט ספון פארגעלעזן זיין דייטשן גדיכט, וואס קיינער פון דעם עולם, אויס־סער די בעלי שמחות אליין, דאקטאר עפ־שטיין און זיין פרוי, האבן ריכטיק פאר־שטאנען און אפגעשאצט זיין גע־דיכט. דאן האט די רויטע ליזא געהאלטן א פייערדיקע ספיטש, אין וועלכער זי האט קריטיקירט די איצטיקע בורזשואזנע הייראט, וועלכע איז ניט מער ווי א פראסטיטוציאן, פארדעקט מיט דעם מאנ־טעל פון דעם געזעץ, און זי האט אויס־געפירט אז דאס אמת'ע פרייע און פא־מיליע צוזאמענלעבן וועט נאר זיין אין דער צוקונפטיקער פרייער געזעלשאפט, וואו א מאן און פרוי וועלן לעבן לויט דעם פרייען און נאטירלאכן אויסוואל, און זי האט געענדיקט מיט אן אויסרוף פאר דער סאציאלער רעוואלוציע, אויף וועלכער אידעלסאן האט געענטפערט מיט א באגייסטערטן הורא...

נאך איר האט זיך געשטעלט ריידן דער גרינער ראסקין. ער האט גערעדט שארף, שטעכיק און ביטער.

זיין גאנצע רעדע איז געריכטעט גע־ווען די רוסישע אינטעליגענץ און קעגן די "אמעריקאנער גענאסן". זיי זיינען איינגאנצן פראקטיש געווארן, טראכטן נאר פון געלט מאכן, פון געלט און געלט...

(פארזעצונג — קומט)

ווערט פטור פון אט דעם אומזיסטן ווייטאג

קאפ־שמערצן
פארקילונגען
רומאטיזם
נוריטיס

ב'עמט א טאבלעט אספירין, און אייערע ליידן פון קאפווייטיק הערט אויף. עס העלפט גלייך. עס גרייפט ניט אן די הארץ. ניטא וואס מורא צו האבן פאר קיינע שלעכטע שפעטערע ווירקונגען, אויב איר האט נאר געקויפט די עכטע טאב־לעטס געשטעמפלט מיט דעם נאמען ב ע י ע ר. עס איז דעריבער גאנץ אי־בעריק צו ווארטן און ליידן אויב א קאפ־ווייטיק וועט "אוועקגיין פון זיך אליין". ס'איז איבעריק צו ליידן שמערצן ווען איר קאנט האבן אזא שנעלע באקוועמלאכקייט פון אספירין. פאר מענער וועלכע מוזן אנגיין מיט זייער ארבעט טראץ אויגן־אנשטרענגונג אדער פארמאטערטקייט, אדער א פארקילונג; פאר פרויען וועלכע ליידן רעגלמעסיק קערפערלאכע שמערצן, איז אספירין פשוט א ברכה. באנוצט זיך דערמיט. טראגט מיט ביי זיך די פאקעט באקס. האלט די עקאנאמישע 100-טאב־לעט באטל אין דער היים און אין אפיס. לערנט די אויסגעפרובירטע דירעקשאנס וואס געפינען זיך אין דעם פעקעדזש און לערנט צו וויסן די פארשיידענע נוצן דערפון.

TRADE MARK REG.
BAYER ASPIRIN

הערט אויף צו ליידן פון פארשטאפונג

פארמיידט עס אויף דיזען אנגענעה־מען, געזונטען אופן

זייט פארזיכטיג מיט די אפטע קאפ־שמערצען, דאס געפיל פון גלייכגילטיג־קייט, שלעכטען אפעטיט און בלאסע אויס־זעהן.

אויב איהר לאזט עס אזוי אנגעהן, קען פארשטאפונג אייך נעהמען אין דער האנט אריין און דער רעזולטאט קען זיין ערנסטע קראנקהייט.

די קרעפטיגע שמאפען אין אייער סיס־טעם מוזען באזייטיגט ווערען. קעללאגג'ס אלל־ברען איז גאראנטירט דאס צו טאן — זיכער, פאלקאם. עסט בלויז צוויי עסלעפעל טעגליך — אין כראנישע פאלען, מיט יע־דען מאלצייט.

דאקטוירים רעקאמענדירען קעללאגג'ס אלל־ברען. ווייל עס איז אלל ברען, ברענגט עס פאלקאמענע רעזולטאטען. פיעל בעסער ווי געוואוינהייט־פארמירענדע דראגס אדער פילען וואס זיינען אפט גע־פעהרליך. קעללאגג'ס אלל־ברען פארמיידט ניט בלויז אן אזוייטיגע פארשטאפונג אויף אן אנגענעהמען אופן — נאר עס באזארגט אויך אייער בלוט מיט דעם נויטיגען אייזען אנצוהאלטען געזונטען קאָ־ליר אין א שטארקען קערפער.

גרייט־צום־עסען מיט מילך אדער קריעם. געשמאק מיט א צולאג פון פרוכט אדער האָניג. געברויכט עס אין געקעכצען. פאר־שריפטען געפינען זיך אויפ'ן פעקעדזש פאר מאפינס און ברויט. ווערט פארקויפט ביי אלע גראסערס אין דעם רויטען און גרינעם פעקעדזש. ווערט סערווירט אין האטעלס און רעסטאראנטס. געמאכט ביי קעללאגג אין לאנדאן, אנטעריא. קעל־לאגג'ס אלל־ברען איז כשר אונטער דער השגחה פון הגודת הרבנים פון טאראנטא.

Kellogg's ALL-BRAN

אויסגעבעסערט אין אינהאלט און טעם

געשיכטע פון ארימען מלמד וועלכער איז גע־ווארן א געלט פעלשער

(שלוס פון זייט 2)

— איר וועט קויפן אביסל סחורה? א גרויסע מציאה, האלב אומזיסט.

דער פרעמדער סוחר קווינקלט זיך. ער וויל נישט מאכן אזעלכע געשעפטן. וואס טויג אים אן אומגליק? אבער נחום שפירא רעדט אים צו, אז ער זאל מאכן א גוט געשעפטל: ער פארלאנגט דאך פון אים קיין געלט ניט, ער האט איצט איבערהויפט ניט קיין סחורה. בלויז א מוסטער האט ער.

און ער ווייזט דעם פרעמדן סוחר די צוויי האלבע באנק נאטן און ער דער־ציילט אים א מעשה, אז דאס איז בלויז א מוסטער פון געפעלשטע געלט. דאס עכטע געפעלשטע געלט איז, פארשטייט זיך גערדרוקט ווי עכט געלט, אויף ביידע זייטן.

מיט זיין געשליפטע צינגל און גלאטע רייד געלינגט עס אים דעם פרעמדן אי־בערצורעדן, אז ער זאל נעמען צו זיך א מוסטער און עס באהאלטן אין זיין געלט בייטל. נחום שפירא האט געזאגט א "גיטן טאג" און ער איז אוועקגעגאנגען.

אין פינף מינוט ארום איז ער צוריק געקומען און ער האט אזוי געזאגט צום פרעמדן:

— הערט נאר פעטער, איר האנדלט מיט פאלש געלט. איר האט אין אייער בייטל פאלש געלט. איך בין איצט אנגע־שטעלט ביי דער פאליציי און טאמער ווילט איר נישט גיין, שטייט דארט א פאליציסט, רוף איך אים גלייך צו, און מען וועט אייך גלייך ארעסטירן.

דער פרעמדער סוחר האט גענומען צי־טערן. ער האט ווירקלאך אין זיין בייטל א פאלשן באנק־נאט. פאר אזא מעשה קריגט מען פינף יאר טורמע. הויבט ער זיך אן צו בעטן: — רויבער, גזלן! וואס האט איר געוואלט פון מיין לעבן?

— גיט אהער אייער האנט בייטל און פארט זיך לחיים ולשלום — זאגט נחום שפירא גאנץ קאלטבלוטיק.

דער פרעמדער האט געזען אז ער איז דא נעבאך אריינגעפאלן, האט ער אוועקגעגעבן נחום שפירא'ן זיין בייטל מיט'ן געלט און איז אנטלאפן, וואו דער פעפער וואקסט.

נחום שפירא איז שוין דאמאלסט געווען א ריכטיקע פארברעכער נאַ־טור.

ער איז אוועק קיין לאנדאן און דארט האט ער ווידער געעפנט א פאבריק פון פאלש געלט. זיינע "אגענטן" האבן גע־רייזט איבער גאנץ איירא־פא און האבן פארקויפט פאלשע עסטרייכישע באנק־נאטן.

די לאנדאנער פאליציי האט געוואוסט אז נחום שפירא געפינט זיך אין לאנ־דאן אבער כאפן אים האט מען ניט גע־קאנט ביז זיינער אן אגענט, דוד יונגנט האט אים פארראטן.

דוד יונגנט האט ארויסגע'גנב'עט א בריוו געשריבן פון נחום שפירא. מיט דעם בריוו איז ער אוועק אין דער פא־ליציי. מען האט געלאזט דעם אידישן בריוו איבערזעצן און מען האט זיך אי־בערצייגט, אז דער אינהאלט פון דעם בריוו איז וועגן פאלש געלט.

און ענדלאך איז דער פלינקער נחום שפירא, וועלכער האט יארן לאנג גע־פירט ביי דער נאז די פייאיקסטע דע־טעקטיווס פון איירא־פא, ארעסטירט און אריינגעזעצט געווארן אין טורמע.

זי האט מקריב געווען אלעס אום צו געניסן פון זיין ליבע

פון אביגדור

דער טראגישער קלימאקס פון א שפּאַ־נענדער ליבעס דראמע. האט זיך מיט א קורצער צייט צוריק אפגעשפילט אין ניו־יארק.

אנגעפאנגען האט זיך די דראמע מיט פילע יארן צוריק — ווייט, ווייט פון דאנען — אין טעקסעס.

דארט, אין א קליין שטעטל אין טעק־סעס, זיינען געבארן געווארן דזשענעט און ראסעל, כמעט אין איין און דער זעלבער צייט.

צוזאמען האבן זיי זיך אויפגעהאדער־וועט, צוזאמען זיינען זיי אויפגעוואקסן, צוזאמען האבן זיי פארבראכט זייערע קינדער יארן און זייט זיי געדיינקען, האבן זיי זיך ליב געהאט.

אויב ער האט זי שטארק ליב געהאט, איז אומבאקאנט, אבער אז זי האט אים ליב געהאט, איז א פאקט.

זיי זיינען ביידע אויסגעוואקסן.

ער — הויך, שלאנק, שטארק און קרעפטיק.

זי — מיט א שיינעם געזיכט, טיפע שווארצע אויגן און א פרעכטיקע פיגור.

ביידע האבן זיי שטודירט צוזאמען, ביידע האבן זיי דורכגעמאכט קאלדזש צוזאמען. זי — אן אלגעמיינע בילדונג און ער האט אויסגעשטודירט פאר לאַ־יער.

אלע וועלכע האבן זיי געקאנט און האבן געוואוסט ווי צוזאמענגעבונדן זיי זיינען איינער צום צווייטן, זיינען גע־ווען זיכער, אז זיי וועלן חתונה האבן און זיי וועלן זיין די גליקלאכסטע פאר.

דער שיקזאל האט אבער אנדערש גע־וואלט.

דער שיקזאל האט אזוי געשפילט, אז מיט זיבן יאר צוריק ווען זי איז געווען איינאנצן איין־און־צוואנציק יאר אלט, האט זי געהייראט נאר אן אנדערן — וואלאס פעגינגטאן איז געווען זיין נא־מען.

וואלאס האט איר ליב געהאט, און זיי־ענדיק רייך האט ער איר פארשאפט אלערליי לוקסוס און פארגעניגנס.

און זי איז געווען גליקלאך.

א פאר יאר זיינען אוועק און זי האט אנגעפאנגען צו פילן א פוסטקייט אין איר הארצן — א שטארקע בייק־שאפט נאך ראסעל'ן האט איר אנגעהויבן צו באהערשן.

ער, ראסעל, האט אין פארלויף פון דער צייט שוין אויך געהייראט, און אויך ער האט איינגעזעהן אז ער האט א פעלער געמאכט.

און ביידע, דזשענעט און ראסעל האבן זיך ווידער אנגעהויבן צו טרעפן, און דער פלאם פון זייער קינדער ליבע האט זיך אויף דאס ניי צעפלאקערט אין זייערע הערצער.

און זי האט באשלאסן, אז זי קאן נאר זיין גליקלאך מיט איר יוגנט געליבטן.

אבער ווי טוט מען דאס?

זי איז געווען בארייט צו פארלאזן איר מאן.

און ער?

ניין, ער האט זיין פרוי ניט געוואלט פארלאזן, נאר ער איז געווען גרייט צו טיילן זיין ליבע צווישן זיין פרוי און זיין געליבטער.

זי האט אים אזוי היים געליבט אז זי איז איינגעגאנגען אויף דעם.

האט זי דאן פאראויסגעזעען צו וואס פאר א שרעקלאכע רעזולטאטן אזא זינ־דיקע ליבע קאן פירן?

ווער ווייס? — אפשר יא, און דאך איז זי געווען גרייט דערצו, אבי צו גע־ניסן פון איר יוגנט־געליבטן.

עס איז גאנץ מעגלאך, אז זי האט גוט בארעכנט וואס זי האלט אין טאן און עס איז אויך מעגלאך, אז זי האט גע־האפט אז דערווייל, הייסט עס, נעמט זי אים אוועק פון זיין פרוי, אויף א ווייַ־לע, אבער שפעטער וועט זי אים אינגאנצן אפרעדן פאר זיך.

און זי האט איר מאן פארלאזט און איז אוועק וואוינען מיט איר יוגנט־גע־ליבטן.

דאס איז געווען מיט א פאר יאר צו־ריק. זיי האבן פארלאזט טעקסעס און זיי זיינען געקומען נאך ניו־יארק, אין דעם גרויסן און ברויזנדן תהום.

דא, האט דזשענעט גערעכנט, וועט זי קאנען באוועגן ראסעל'ן אז ער זאל אינ־גאנצן פארלאזן זיין פרוי, ווי זי האט פארלאזן איר מאן און זיי זאלן צוזאמען אומגעשטערט געניסן פון זייער ליבע.

אומגעפער א יאר צייט האבן זיי אזוי גליקלאך געלעבט צוזאמען. ער פלעגט פון צייט צו צייט צופארן נאך טעקסעס און באלד צוריקקומען.

אבער מיט אומגעפער א יאר צוריק האט זי אנגעפאנגען צו פילן אן ענדע־רונג אין אים.

זי האט איינגעזעען אז איר חלום אינ־גאנצן אוועקצורייסן אים פון זיין פרוי, לאזט זיך אויס מיט גארניט נאר. פאר־קערט, ער ווערט מיד פון אזא לעבן און אים ציט שוין צוריק אהיים אינגאנצן.

און איר פארצווייפלונג האט אנגעפאנ־גען צו וואקסן פון טאג צו טאג.

מיט א פאר טעג צוריק איז געקומען דער קלימאקס.

ער האט איר דערקלערט אפן, אז ער איז מיד פון אזא סארט לעבן, אז זי מוזן זיך שיידן, און אז ער וועט צוריק־פארן צו זיין פרוי און קינד, וועמען ער קאן ניט ארויסרייסן פון זיין הארצן.

זי האט זיך אנגעפאנגען צו בעטן ביי אים, אז ער זאל זי ניט פארלאזן, אז זי בלייבט איצט אליין, איינגאנצן הילפלאז און פארלאזן פון אלעמען.

אבער אלע אירע טענות האבן ניט גע־האלפן.

און ווען ער האט געהאלטן אין איינ־פאקן זיינע זאכן איז זי אריינגעלאפן אין צימער. איר אויסזעען איז געווען ווילד און באלד האט זיך דערהערט פיר רע־וואלווער שאסן.

ווען מענשן זיינען זיך צוזאמענגעלאפן האבן זיי שוין ביידע געפונען טויט אין א טייך בלוט.

פארזיגלטע טענדערס אדרעסירט צו דעם אונ־טערגעצייכנטן און אינדארסירט "טענדער פאר פאבליק בילדינג, אוק לייק, מאנ.", וועלן אנגע־נומען ווערן ביז 12 אזייגער בייטאג (דעיליייט סייווינג) מיטוואך דעם 13טן אווגוסט, 1930, פאר דער קאנסטרוקציע פון א פאבליק געביידע אין אוק לייק, מאנ.

פלענער און ספעסיפיקאציעס קאן מען זעען און פארמעס פון טענדער צו באקומען אין די אפיסעס פון דעם טשיף ארכיטעקט, דעפארטמענט אף פאבליק ווארקס, אטאווא, ביים רעזידענט אר־כיטעקט, קאסטאמס בילדינג, וויניפעג, מאנ. און ביים פאסטמאסטער, אוק לייק, מאנ.

טענדערס וועלן ניט גענומען ווערן אין אנבא־טראכט סיידן געמאכט אויף די פארמעס צוגע־שטעלט פון דעם דעפארטמענט און אין אנקלאנג מיט די אנגעוויזענע קאנדיציעס.

יעדער טענדער מוז באגלייט ווערן מיט אן אק־צעפטירטן טשעק פון א טשארטערטער באנק, צאלבאר צום מיניסטער פון פאבליק ווארקס, אין פארגלייך צו 10 פראצענט פון דער סומע פון דעם טענדער. באנדס פון דאמיניאן אף קענעדא אדער באנדס פון דער קאנאדער נאציאנאלער אייזנבאן קאמפאני וועלן אויך אנגענומען ווערן אלס סע־קיוריטי, אדער באנדס און א טשעק אויב פאר־לאנגט אפצומאכן א פארשיידענע סומע באטרעקונג.

בלויע פרינטס קאן מען באקומען אינ'ם אפיס פון דעם טשיף ארכיטעקט, דעפארט־מענט אף פאבליק ווארקס, דורך דעפאזיטן אן אק־צעפטירטן באנק טשעק אויף דער סומע פון $10.00 צאלבאר צום מיניסטער פון פאבליק ווארקס, וואס וועט צוריקגעקערט ווערן אויב דער אנבאטער ניט אז א רעגולארן אנבאט.

ביי ארדער,

N. DESJARDINS,
Secretary.

Department of Public Works,
Ottawa, July 23, 1930.

וועריקאס אלסערס, ריגענדע וואונדן, עקזעמא און אלע אנדערע הויט קראנקהייטן געהיילט ווייל ארבעט לייכטע זעלבסט היים באהאנדלונג. גענוצט מיט אויסגעצייכנטע רעזולטאטן פאר א סך יארן וואו אלע אנדערע רפואות האבן ניט געהאלפן. א סך באשטעטיקונגען. שרייבט צו:

NURSE DENCKER
610½ Portage Ave.
WINNIPEG

THE TRADERS TRUST COMPANY

אפיציעלע אסייניס, עקזעקיוטארס, אדמיניסטראטארס, פינאנציעלע אגענטן

4טער פלאר, יוניאן טראסט בילדינג — טעלעפאן 26 892

פריער אדער שפעטער
איר וועט זיך ווענדן צו
הייד פארק

G&W
HYDE PARK
LONDON
DRY GIN

GOODERHAM & WORTS LIMITED
TORONTO.
Canada's Oldest Distillery.

אין אלע אנגעלעגנהייטן
פון
פרינטינג
- און -
אדווערטייזינג
ווענדעט זיך צו
דאס
"אידישע וואָרט"

165 Selkirk Ave. — Winnipeg, Man.